

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 8Svk/22/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1018201541
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anita Filová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2025:1018201541.1

Uznesenie

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anity Filovej, zo sudkyne Mgr. Kristíny Babiakovej a zo sudcu JUDr. Rastislava Dluhoša, PhD. (sudca spravodajca), vo veci žalobcu (sťažovateľa): Lesné pozemkové spoločenstvo v Záhorskej Bystrici, IČO: 30 781 035, so sídlom Čsl. tankistov 134, 841 06 Bratislava, právne zastúpeného: JUDr. Margita Medveczká, advokátka, so sídlom Drotárska cesta 68, 811 02 Bratislava, proti žalovanému: Okresný úrad Bratislava, odbor opravných prostriedkov, referát katastra nehnuteľností, so sídlom Ružová dolina 27, 821 09 Bratislava, v konaní o správnej žalobe opomenutého účastníka - o povinnosti doručiť žalobcovi rozhodnutie žalovaného č. Co 18/18-BPR z 1. júna 2018, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/184/2018-440 z 18. mája 2023, takto

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 6 S 184/2018-440 z 18. mája 2023 a vec v r a c i a Správnemu súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

I. Priebeh administratívneho konania

1. Okresný úrad Bratislava, katastrálny odbor (ďalej len „prvostupňový správny orgán“), rozhodnutím č. 1/2016 ROEP Záhorská Bystrica z 12. októbra 2016 schválil register obnovenej evidencie pozemkov (ďalej len „ROEP“) v katastrálnom území Y. I. a údaje registra zapísal do katastra nehnuteľností 16. novembra 2016. Predmetom konania boli pozemky, ktoré neboli zapísané na liste vlastníctva v katastri nehnuteľností, prípadne neboli uvedené v majetkovej podstate LV alebo pozemky, ku ktorým bolo evidované vlastnícke právo na LV len v časti, nie v spoluvlastníckom podiele 1/1.

2. Družstvo podielnikov DEVÍN doručilo 12. júla 2017 prvostupňovému správne mu orgánu návrh na začatie konanie o zmene údajov schváleného registra v katastrálnom území Y. I. v zmysle § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 180/1995 Z. z.“), v ktorom žiadalo zmenu údajov o vlastníckom práve na LV č. XXXX v katastrálnom území Y. I. (zapísaných v prospech fyzických osôb na základe rozhodnutia o schválení ROEP zo 16. novembra 2016) v jeho prospech (ďalej len „návrh“). Družstvo podielnikov DEVÍN doručilo 28. septembra 2017 prvostupňovému správne mu orgánu zmenu svojho návrhu, v ktorom žiadalo zmenu údajov o vlastníckom práve zapísanom v prospech fyzických osôb nielen na LV č. XXXX, ale aj na LV č. XXXX, avšak len pod poradovými číslami, ktoré má v správe Slovenský pozemkový fond.

3. Prvostupňový správny orgán vo veci návrhu Družstva podielnikov DEVÍN týkajúceho sa údajov schváleného ROEP v katastrálnom území Y. I. vydal rozhodnutie č. C-24/2017/ROEP Záhorská Bystrica z 13. februára 2018 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“), ktorým v súlade s § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z. z. návrhu Družstva podielnikov DEVÍN týkajúceho sa zápisu vlastníckeho práva k pozemkom registra E KN a C KN v katastrálnom území Y. I. vyhovel a na LV č. XXXX opravil údaje ROEP tak, že k pozemkom registra E KN s parcelnými číslami XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX/XXX, XXXX/XXX, XXXX zrušil zápis jednotlivých vlastníkov a ako vlastníka zapísal Družstvo podielnikov DEVÍN. Rovnako tak prvostupňový správny orgán postupoval aj pri LV č. XXXX, na

ktorom opravil údaje ROEP tak, že k pozemkom registra C KN s parcelnými číslami XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/X, XXXX/XX, XXXX/XX, XXXX/XX, XXXX/XX, XXXX/XX zrušil zápis jednotlivých vlastníkov a ako vlastníka zapísal Družstvo podielnikov DEVÍN. Predmetné konanie sa týkalo zmeny údajov schváleného ROEP len vo vzťahu k pozemkom nezistených vlastníkov so spoločnými podielmi na spoločnej nehnuteľnosti, ku ktorým vykonával správu Slovenský pozemkový fond, ktorý bol účastníkom tohto konania.

4. Proti prvostupňovému rozhodnutiu podalo odvolanie Družstvo podielnikov DEVÍN, namietajúc jeho neúplnosť, pretože v ňom neboli menovite vypísané všetky dotknuté parcely registra C KN. Žiadalo preto predmetné parcely registra C KN doplniť, prípadne vydať opravné rozhodnutie.

5. Odvolanie proti prvostupňovému rozhodnutiu podal aj Slovenský pozemkový fond, ktorý okrem iného namietal, že v prípade vlastníkov pod poradovými číslami 972, 1500, 1501 nie je možné začať konanie podľa § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z. z., nakoľko došlo k prevodu alebo prechodu vlastníctva pozemku na inú osobu (osvedčenie o dedičstve D 901/00, žiadosť z 2. decembra 2013). Slovenský pozemkový fond ďalej vyjadril názor, že v predmetnej veci boli dotknuté práva žalobcu, a preto má byť prvostupňové rozhodnutie doručované aj jemu ako účastníkovi konania. V opačnom prípade by došlo k upretiu žalobcových práv.

6. Žalovaný rozhodnutím z 1. júna 2018 č. Co 18/18 BPR vyhovel odvolaniu účastníka konania Družstvu podielnikov DEVÍN a prvostupňové rozhodnutie zmenil spôsobom, že údaje ROEP na LV č. XXXX opravil tak, že k pozemkom registra E KN pridal aj pozemky registra C KN (pozn. kasačného súdu ide o pozemky so 446 parcelnými číslami preto ich kasačný súd jednotlivo nerozpisoval) vo vlastníctve osôb, ktorých vlastníctvo sa predmetným rozhodnutím zrušilo v prospech Družstva podielnikov DEVÍN a ktoré prvostupňový správny orgán opomenul uviesť vo výroku prvostupňového rozhodnutia. K námietke Slovenského pozemkového fondu, že prvostupňové rozhodnutie malo byť doručované i žalobcovi, v opačnom prípade budú dotknuté jeho práva, žalovaný uviedol, že pozemky zapísané v PKV č. XXX ako spoločné pastviny bývalých urbarialistov podliehali úprave zák. čl. X/1913 (§ 1 bod 1) a netvorili majetkové teleso spoločenstva podľa zák. čl. XIX/1898 a nadväzujúceho zákona č. 2/1958 Zb., a preto nekonanie so žalobcom ako s účastníkom konania bolo správne a zákonné.

II. Správna žaloba opomenutého účastníka konania a vyjadrenie žalovaného

7. Žalobca podal správnu žalobu opomenutého účastníka v konaní vedenom žalovaným pod sp. zn. Co 18/18-BPR, v ktorej žiadal, aby mu rozhodnutie žalovaného č. Co 18/18-BPR z 1. júna 2018 (pozn. kasačného súdu bližšie zmienené v bode 4) bolo doručené ako účastníkovi konania. O rozhodnutí žalovaného sa žalobca dozvedel zo zápisu na LV č. XXXX a č. XXXX, pretože predmetné rozhodnutie je uvedené ako titul nadobudnutia pre Družstvo podielnikov DEVÍN a zároveň je dôvodom spochybnenia hodnovernosti údajov katastra o práve k nehnuteľnosti členov žalobcu na LV č. XXXX pod poradovými číslami 266, 1601, 1602, 1603, 1613, 1614, 1615, 1616, 1617, 1618 a na LV č. XXXX pod poradovými číslami 266, 1606, 1607, 1608, 1618, 1619, 1620, 1621, 1622, 1623 vzniknutou duplicitou vlastníctva.

8. Žalobca svoju aktívnu legitímáciu v predmetnom konaní odvodzuje z toho, že je pozemkovým spoločenstvom v zmysle zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 97/2013 Z. z.“) a jeho členmi sú spoluvlastníci pozemkov spoločnej nehnuteľnosti v katastrálnom území Y. I.. Zároveň poukázal na § 16 ods. 2 citovaného zákona v znení účinnom do 30. júna 2018, ktorý ustanovoval, že výbor koná za členov spoločenstva okrem členov spoločenstva podľa § 10 ods. 1 a 2 pred súdmi a orgánmi verejnej správy vo veciach podnikania na spoločnej nehnuteľnosti alebo na spoločne obhospodarovaných nehnuteľnostiach, ich spoločného užívania a obstarávania spoločných vecí vyplývajúcich z ich vlastníctva, alebo ich môže zastupovať vo veciach nadobúdania vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam, ktoré sa majú stať súčasťou spoločnej nehnuteľnosti.

9. Žalobca vo svojej argumentácii pokračoval a založil ju v podstate na dvoch líniách:

(i) Žalobca bol účastníkom konania ROEP, a preto mal byť aj účastníkom konania o oprave ROEP v zmysle § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z. z., v časti týkajúcej sa spoločnej nehnuteľnosti, nakoľko bol účastníkom aj viacerých zasadnutí komisie ROEP, ktorá okrem iného posudzovala aj nároky Družstva podielnikov DEVÍN.

(ii) Oprávnenie Slovenského pozemkového fondu zastupovať nezistených vlastníkov v predmetnom administratívnom konaní zaniklo, pretože podľa vyjadrenia prvostupňového správneho orgánu najneskôr vo februári 2018 mu bolo doručené osvedčenie o dedičstve 65D 89/2017, D not 44/2017 zo 6. februára 2018, ako aj rozhodnutie v ďalšom dedičskom konaní uznesenie Okresného súdu Bratislava IV, 69D 327/2017, D not 87/2017 právoplatné 17. januára 2018, čo podľa žalobcu znamená, že dedičia pôvodných členov už neboli nezistenými vlastníkmi, resp. vlastníkmi, ktorých vlastnícke právo nebolo preukázané. Podľa žalobcu najneskôr týmto okamihom mal prvostupňový správny orgán povolať

žalobcu do predmetného konania, a to v zmysle ustanovenia § 16 ods. 2 zákona č. 97/2013 Z. z., pretože žalobca je zo zákona oprávnený zastupovať svojich členov.

10. Záverom žalobca doplnil, že žalovaný svojím postupom úplne odignoroval ustanovenie § 7 ods. 7 zákona č. 180/1995 Z. z., podľa ktorého konanie o zmene údajov registra podľa ods. 6 cit. zák. nemožno začať, ak došlo k prevodu alebo prechodu vlastníctva pozemku alebo dotknutého spoluvlastníckeho podielu na inú osobu. Podľa žalobcu k prevodu, resp. prechodu vlastníctva došlo ešte pred vydaním prvostupňového rozhodnutia, pravdepodobne aj pred začatím samotného konania vo veci, čím je podľa neho celé konanie nezákonné.

11. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe spochybnil žalobcovu vecnú legitimitáciu v konaní č. Co 18/18-BPR, majúc za to, že konanie o ROEP podľa zákona č. 180/1995 Z. z. nie je konaním vo veciach podnikania na spoločnej nehnuteľnosti alebo spoločne obhospodarovaných nehnuteľnostiach, ich spoločného užívania a obstarávania spoločných vecí vyplývajúcich z ich vlastníctva. Podľa neho predmetom konania podľa cit. zák. nemôže byť ani nadobúdanie vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam, ktoré sa majú stať súčasťou spoločnej nehnuteľnosti, pretože rozhodnutia o schválení ROEP, ako aj o zmene údajov ROEP, nie sú rozhodnutiami určujúcimi vlastnícke právo osôb k nehnuteľnostiam (rozhodnutiami s konštitutívnymi účinkami). Ide len o zostavenie údajov vlastníckych a iných práv osôb k pozemkom na základe podkladov podľa § 6 ods. 1 cit. zák.

12. Navyše podľa žalovaného zákon č. 180/1995 Z. z. jednoznačne rozlišuje medzi členom komisie, účastníkom konania a pozemkovým spoločenstvom. Pozemkové spoločenstvá môžu byť členom komisie ROEP, pretože môžu poznať, resp. by mali viesť registre podielových vlastníkov spoločnej nehnuteľnosti a pod. Avšak v konkrétnej veci sú účastníkmi konania jednotliví vlastníci podielov na spoločnej nehnuteľnosti, ktorí sú uvedení v návrhu zostaveného ROEP, v prípade nezistených vlastníkov s uvedením správcu (Slovenský pozemkový fond), bez ohľadu na to, či v katastrálnom území obce existuje pozemkové spoločenstvo, resp. či vôbec bolo obnovené.

13. Ďalej žalovaný pokračoval, že osobitné postavenie v rámci novej právnej úpravy pozemkových spoločenstiev má Slovenský pozemkový fond, ktorý realizuje práva člena pozemkového spoločenstva, a to predovšetkým v záujme ochrany výkonu vlastníckeho práva a výkonu povinností vyplývajúcich z vlastníctva podielov spoločnej nehnuteľnosti vo vlastníctve štátu, ako aj vo vlastníctve neznámych, resp. nezistených vlastníkov. Žalobca neuviedol žiadnu relevantnú argumentáciu vysvetľujúcu dôvod, pre ktorý by mal byť účastníkom predmetného konania a mal by mať postavenie účastníka podľa § 14 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“). Navyše žalobca nekonkretizoval, ktorých účastníkov, resp. nezistených vlastníkov sa uvedené dedičské osvedčenia týkali, tiež poradové čísla a číslo LV. Žalobca neuviedol podľa žalovaného ani ďalšiu skutočnosť, a to či vôbec a kedy boli katastrálnemu odboru tieto dedičské osvedčenia doručené a kedy mohol a mal mať o ich existencii vedomosť.

14. Záverom svojho vyjadrenia žalovaný uviedol, že pokiaľ by sa správny súd aj stotožnil s názorom žalobcu, vo veci nie je možné opätovne konať a rozhodnúť, vzhľadom na ďalšiu právne významnú zmenu - Družstvo podielnikov DEVÍN nakladalo so svojím podielom na nehnuteľnostiach (viď rozhodnutie katastrálneho odboru č. V-18065/2018 z 29. júna 2018 o zriadení záložného práva).

III. Argumentácia správneho súdu

15. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „správny súd“) uznesením č. k. 6 S 184/2018-440 z 18. mája 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) žalobu opomenutého účastníka odmietol ako podanú neoprávnenou osobou v zmysle § 98 ods. 1 písm. e) zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“).

16. Správny súd v predmetnej veci najskôr skúmal či neuplynula trojročná prekluzívna lehota počítaná od vydania napadnutého rozhodnutia, ktoré žalobca žiadal doručiť. Správny súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané 1. júna 2018 a žaloba bola doručená na správny súd 29. októbra 2018, preto bola žaloba podaná včas.

17. Správny súd ďalej pokračoval, že žalobca dostatočne nepreukázal, že žalovaný konal nesprávne, keď napadnuté rozhodnutie nedoručoval žalobcovi, nakoľko žalobca nepreukázal žiadneho člena spoločenstva, ktorý bol zároveň vlastníkom dotknutých pozemkov, čím nepreukázal svoju aktívnu legitimitáciu v administratívnom konaní a dôvodnosť žaloby. Podľa správneho súdu žalobca nikde v žalobe netvrdil ani nepreukázal, či aspoň niektoré parcely opísané v napadnutom rozhodnutí majú podľa neho byť vo vlastníctve členov spoločenstva. Vo výpise z registra pozemkových spoločenstiev, ktorý bol žalobcom predložený, nie sú uvedené špecifikácie parciel a podielov, a preto podľa správneho súdu nemožno ustáliť, že niektorý z nezistených vlastníkov, či vlastník s nezisteným pobytom, je zároveň členom spoločenstva a že ide o spoločne obhospodarovanú nehnuteľnosť.

18. Tvrdenie, že žalobca sa považoval za opomenutého účastníka z dôvodu, že sa pokladal za účastníka konania o ROEP, nemožno považovať za ťažiskový argument, nakoľko pozemkové spoločenstvá sa síce podieľajú na zostavení podkladov o ROEP, avšak s týmto nemusí byť spojené aj ich účastníctvo v konaní. Predmet konania rezultujúci rozhodnutím z 12. októbra 2016 bol čo do rozsahu širší a dotýkal sa širšieho okruhu vlastníkov (pozemkov a účastníkov konania), a preto podľa správneho súdu nie každý účastník pôvodného konania je automaticky aj účastníkom administratívneho konania o zmene údajov ROEP podľa § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z. z.

IV. Argumentácia účastníkov konania v kasačnom konaní

19. Žalobca (ďalej aj ako „sťažovateľ“) podal proti napadnutému uzneseniu správneho súdu kasačnú sťažnosť, požadujúc jeho zrušenie z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f), g), h) a j) SSP a vrátenie veci správneho súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ zároveň žiadal priznať odkladný účinok kasačnej sťažnosti.

20. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti prakticky zopakoval žalobné dôvody a v reakcii na uznesenie správneho súdu dodal, že ak správny súd posúdil postavenie žalobcu v konaní o oprave ROEP výlučne v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z. z., teda len ako toho, kto pomáha zostavovať podklady k zhotoveniu registra, posúdil jeho postavenie nesprávne. Z podkladov, ktoré žalobca pripojil ako dôkazy k žalobe, podľa neho vyplýva, že žalobca mal postavenie účastníka konania v konaní o ROEP, zastupoval svojich členov v tomto konaní a správny orgán s ním ako s účastníkom konania konal nepretržite od roku 2014.

21. Ďalej uviedol, že otázka postavenia účastníka v konaní nie je v zákone č. 180/1995 Z. z. upravená a legislatívny odkaz pri predmetnom zákone odkazuje na Správny poriadok. Uvedené tak podľa sťažovateľa znamená, že v zmysle § 14 ods. 1 Správneho poriadku členovia žalobcu zapísaní na LV č. XXXX pod poradovým číslom 266, 1601, 1602, 1603, 1613, 1614, 1615, 1616, 1617, 1618 a na LV č. XXXX pod poradovým číslom 266, 1606, 1607, 1608, 1618, 1619, 1620, 1621, 1622, 1623, boli tými, o koho právach, právom chránených záujmoch sa konalo v konaní o oprave ROEP a koho práva, a právom chránené záujmy boli rozhodnutím priamo dotknuté. Týmto rozhodnutím im, resp. ich právnym predchodcom, boli odňaté vlastnícke práva k podielom na spoločnej nehnuteľnosti. Týchto členov nemohol zastupovať Slovenský pozemkový fond, čo sám v predmetnom konaní namietal. Námietku Slovenského pozemkového fondu nevzal do úvahy ani správny orgán a ani správny súd. Sťažovateľ je naďalej presvedčený, že oprávnenie Slovenského pozemkového fondu zaniklo, pretože dedičia pôvodných členov už neboli nezistenými vlastníkami alebo vlastníčkami, ktorých vlastnícke právo nebolo preukázané, a to s poukazom na osvedčenie o dedičstve 65D 89/2017, D not 44/2017 zo 6. februára 2018 a uznesenie Okresného súdu Bratislava IV, 69D 327/2017, D not 87/2017 právoplatné 17. januára 2018.

22. Argumentácia správneho súdu, že žalobca nepreukázal, že by niektorý jeho člen bol zároveň vlastníkom dotknutých pozemkov, vychádza podľa sťažovateľa z nesprávneho právneho posúdenia veci. Sťažovateľ je pozemkovým spoločenstvom, ktorého činnosť je upravená zákonom č. 97/2013 Z. z. a v jeho zmysle sťažovateľ ako pozemkové spoločenstvo spravuje pre svojich členov spoločnú nehnuteľnosť, nakoľko jeho členovia sú podielovými spoluvlastníkmi spoločnej nehnuteľnosti. Spoločná nehnuteľnosť ako jedna nehnuteľná vec môže pozostávať z viacerých pozemkov a môže byť zapísaná aj na viacerých listoch vlastníctva v zmysle § 9 ods. 5 zákona č. 97/2013 Z. z. V tomto kontexte sťažovateľ pripomenul, že v jeho prípade je spoločná nehnuteľnosť, ktorá bola predmetom napadnutého rozhodnutia, zapísaná na listoch vlastníctva č. XXXX a č. XXXX pre katastrálne územie Y. I.. Ako dôkaz predložil predmetné listy vlastníctva, spolu s výpisom z registra pozemkových spoločenstiev, ktoré preukazujú správu spoločnej nehnuteľnosti.

23. Záverom kasačnej sťažnosti sťažovateľ poukázal na rozhodnutia kasačného súdu, od ktorých sa mal správny súd v napadnutom uznesení odkloniť, a to konkrétne na rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší správny súd“ alebo „kasačný súd“) sp. zn. 1 Vs 1/2021 z 24. februára 2022, ktoré sa týkalo kompetenčnej kontinuity v rozhodovacej činnosti medzi Najvyšším súdom Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) a Najvyšším správnym súdom. V nadväznosti na to poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 6 Sžrk 5/2017 z 18. októbra 2017, v ktorom sa Najvyšší súd venoval otázke oprávnenia pozemkového spoločenstva podať správnu žalobu vo veci preskúmania rozhodnutia správneho orgánu, týkajúceho sa pozemkových úprav a právomoc pozemkového spoločenstva zastupovať všetkých členov spoločenstva v danom konaní. Posledné rozhodnutie, na ktoré sťažovateľ poukázal, bolo taktiež rozhodnutie Najvyššieho súdu sp. zn. 1 Vs 4/2020 z 13. júla 2021, ktoré sa venovalo postaveniu opomenutého účastníka v konaní vo veci ochrany životného prostredia.

24. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti nevyjadril.

V. Argumentácia Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky

25. Vec bola predložená Najvyššiemu správneému súdu 20. decembra 2023 a ten o veci rozhodol v zložení uvedenom v záhlaví tohto uznesenia.

26. Najvyšší správny súd, po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná včas (§ 443 ods. 1 SSP), oprávnenou osobou (§ 442 ods. 1 SSP), smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustná (§ 439 SSP), a má predpísané náležitosti (§ 57 SSP a § 445 SSP), preskúmal napadnuté uznesenie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

27. Spornou otázkou, v zmysle napadnutého uznesenia správneho súdu a kasačnej sťažnosti, k vyriešeniu ktorej bol kasačný súd sťažovateľom v predmetnej veci vyzvaný, je posúdenie, či žalobca preukázal svoju aktívnu legitímáciu v konaní o žalobe opomenutého účastníka domáhajúc sa doručenia rozhodnutia žalovaného č. Co 18/18-BPR z 1. júna 2018.

28. Sťažovateľ svoju žalobnú aj kasačnú argumentáciu uvádza tým, že je pozemkovým spoločenstvom, fungujúcim podľa zákona č. 97/2013 Z. z., v zmysle ktorého pozemkové spoločenstvo spravuje pre svojich členov spoločnú nehnuteľnosť, nakoľko jeho členovia sú podielovými spoluvlastníkmi spoločnej nehnuteľnosti. V správnej žalobe upriamil pozornosť na § 16 ods. 2 cit. zák. v znení účinnom do 30. júna 2018. Na žalobnú argumentáciu správny súd reagoval poukazom na to, že sťažovateľ nikde v žalobe netvrdil ani nepreukázal, či aspoň niektoré parcely zapísané v napadnutom rozhodnutí majú byť vo vlastníctve členov spoločenstva a špecifikácie parciel, resp. podielov nie sú uvedené ani vo výpise z registra pozemkových spoločenstiev, predloženého žalobcom. Preto podľa správneho súdu nebolo možné ustáliť, že niektorý z nezistených vlastníkov, či vlastník s nezisteným pobytom, je zároveň členom spoločenstva a že ide o spoločne obhospodarovanú nehnuteľnosť. S touto argumentáciou správneho súdu sa kasačný súd nestotožnil.

29. Z ustanovenia § 23 ods. 1 a 2 zákona č. 97/2013 Z. z. v znení účinnom do 30. júna 2018 jasne vyplýva taxatívny výpočet údajov a ich zmien, ktoré sa do registra pozemkových spoločenstiev zapisujú. V takto vymedzenom výpočte údajov sa však špecifikácia parciel, resp. vymedzenie podielov jednotlivých vlastníkov, ktorí sú členmi pozemkového spoločenstva, tak ako to žiadal správny súd vo svojom uznesení, nenachádza. Preto argumentácia správneho súdu, že v predmetnom výpise nie sú uvedené špecifikácie parciel a podielov, nie je dôvodná. Z výpisu z registra pozemkového spoločenstva sťažovateľa, ktorý bol priložený k žalobe, vyplýva názov katastrálneho územia a čísla LV, na ktorých je v katastri nehnuteľností zapísaná predmetná spoločná nehnuteľnosť. Medzi číslami jednotlivých LV sa nachádzajú aj sťažovateľom namietané LV č. XXXX a č. XXXX. Sťažovateľ následne potom v správnej žalobe uviedol konkrétne poradové čísla na predmetných LV č. XXXX a č. XXXX, ktorých sa zmena súvisiaca s osvedčeniami o dedičstve mala týkať. Nesedí tak potom argumentácia správneho súdu, že žalobca nepreukázal, či aspoň niektoré parcely zapísané v napadnutom rozhodnutí žalovaného majú byť vo vlastníctve členov spoločenstva, nakoľko z predmetných LV č. XXXX a č. XXXX vyplýva, že ide o spoločnú nehnuteľnosť podľa zákona č. 97/2013 Z. z. vo vlastníctve spoluvlastníkov, ktorí sú práve členmi sťažovateľa ako pozemkového spoločenstva.

30. V prejednávanej veci totiž Družstvo podielnikov DEVÍN iniciovalo konanie o zmene údajov schváleného ROEP v katastrálnom území Y. I. v zmysle § 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z. z. a vo svojom návrhu požadovalo zmeniť vo svoj prospech údaje o vlastníckom práve fyzických osôb k pozemkom na LV č. XXXX a na LV č. XXXX pod poradovými číslami, ktoré má v správe Slovenský pozemkový fond.

31. Na konanie podľa zákona č. 180/1995 Z. z. sa v zmysle § 5 ods. 1 tohto zákona vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní (pozn. kasačného súdu v zmysle legislatívneho odkazu sa tým myslí Správny poriadok), ak nie je v predmetnom zákone ustanovené inak, alebo ak konanie neupravujú osobitné predpisy okrem postupov pri zostavovaní zjednodušeného registra. Keďže predmetné výnimky z ustanovenia § 5 ods. 1 cit. zák. sa na konanie o zmene údajov schváleného registra podľa § 7 ods. 6 cit. zák. nevzťahujú, konanie o zmene údajov schváleného registra sa spravuje Správnym poriadkom, a to vrátane určenia účastníkov konania.

32. Pokiaľ tak správny orgán dospeje k záveru, že schválený ROEP obsahuje údaje o pozemkoch a právnych vzťahoch k nim, ktoré sú v rozpore s údajmi v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z. z. a začne konanie o zmene údajov schváleného ROEP v zmysle § 7 ods. 6 cit. zák., podľa kasačného súdu je nevyhnuté, aby si správny orgán ustálil okruh účastníkov konania v zmysle § 14 ods. 1 Správneho poriadku. Z uvedeného však platí výnimka, na ktorú zákon č. 180/1995 Z. z. pamätá priamo v ustanovení § 13 v spojení s § 8 ods. 1 písm. c) a d), keď s pozemkami, ktorých vlastník nie je známy alebo ktorých vlastník sice je známy, ale miesto jeho trvalého pobytu alebo sídlo nie je známe a ktoré sa na základe registra zapisujú do katastra nehnuteľností (ďalej len „pozemok s nezisteným vlastníkom“), nakladá podľa tohto zákona a podľa osobitných predpisov Slovenský pozemkový fond.

33. Podstatnou námietkou sťažovateľa v správnej žalobe, ako aj v kasačnej sťažnosti, ktorou sa však správny súd vo svojom uznesení nezaoberal, pretože nesprávne vyhodnotil otázku, že žalobca nepreukázal, že niektorý jeho člen je spoluvlastníkom spoločnej nehnuteľnosti, bolo, že oprávnenie Slovenského pozemkového fondu zastupovať nezistených vlastníkov v predmetnom administratívnom konaní zaniklo. Sťažovateľ upriamil pozornosť na osvedčenie o dedičstve 65D 89/2017, D not 44/2017 zo 6. februára 2018, ako aj uznesenie Okresného súdu Bratislava IV, 69D 327/2017, D not 87/2017 právoplatné 17. januára 2018, keď podľa názoru sťažovateľa dedičia pôvodných členov už neboli nezistenými vlastníkami, resp. vlastníkami, ktorých vlastnícke právo nebolo preukázané.

34. Uvedená skutočnosť má podľa kasačného súdu zásadný vplyv na ďalšie právne posúdenie veci a na ustálenie účastníctva v konaní o zmene údajov schváleného registra podľa 7 ods. 6 zákona č. 180/1995 Z. z., nakoľko ak by správny súd vyhodnotil, že dedičia po pôvodných členoch sťažovateľa skutočne viac neboli nezistenými vlastníkami, aplikácia ustanovenia § 13 v spojení s § 8 ods. 1 písm. c) a d) zákona č. 180/1995 Z. z. by neprichádzala do úvahy. Slovenský pozemkový fond by viac nemal právo takýchto vlastníkov v konaní zastupovať a dotyk na ich právach, resp. právom chránených záujmoch v zmysle § 14 Správneho poriadku, by bol napadnutým rozhodnutím žalovaného nepochybne. Za takýchto okolností by bolo nevyhnutné, aby sa správny súd zaoberal aj ďalšou nadväzujúcou otázkou, ktorú sťažovateľ v prejednávanej veci nastolil, a to, či sťažovateľ bol oprávnený zastupovať svojich členov v konaní o zmene údajov schváleného registra, nie z titulu jeho účastníctva v konaní o ROEP, ale práve z titulu § 16 ods. 2 zákona č. 97/2013 Z. z. v znení účinnom do 30. júna 2018. V zmysle predmetného ustanovenia výbor za členov spoločenstva koná pred súdmi a orgánmi verejnej správy v zákonom ustanovených prípadoch, resp. ich môže za zákonom ustanovených podmienok zastupovať. Správny súd by sa mal následne teda zaoberať tým, či predmetná vec je takou vecou, pri ktorej sa predpokladá konanie pozemkového spoločenstva, vzhľadom na účel a zmysel uvedenej právnej normy (v tomto smere kasačný súd upriamuje pozornosť správneho súdu na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 425/2023 z 8. februára 2024).

VI. Záver

35. Vychádzajúc z vyššie uvedeného kasačný súd má za to, že napadnuté uznesenie správneho súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 440 ods. 1 písm. g) SSP (bližšie pozri bod 28 tohto uznesenia), čo odôvodňuje záver, že kasačná sťažnosť sťažovateľa je dôvodná. Kasačný súd preto napadnuté uznesenie správneho súdu postupom podľa § 462 ods. 1 SSP zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie Správneho súdu v Bratislave, na ktorý v zmysle § 3 ods. 1 a ods. 3 písm. b) zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov prešiel od 1. júna 2023 výkon súdnictva z doterajšieho Krajského súdu v Bratislave.

36. V ďalšom konaní bude správny súd postupovať tak, ako mu naznačil kasačný súd v tomto uznesení. Opätovne komplexne posúdi námietky sťažovateľa v správnej žalobe a dôsledne sa vysporiada s jeho argumentáciou, pričom pokiaľ opätovne dospeje k názoru, že námietky sťažovateľa sú nedôvodné, tento svoj záver primerane premietne do nového rozhodnutia. Vyjadrenými právnymi názormi kasačného súdu je správny súd v zmysle § 469 SSP viazaný.

37. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že jeho podanie (správna žaloba) bolo nezákonne odmietnuté v zmysle § 440 ods. 1 písm. j) SSP, kasačný súd uvádza, že tento kasačný dôvod mieri na odmietnutie z rôznych dôvodov formálne a obsahovo nekorektného podania postupom podľa § 59 ods. 3 SSP, pričom ak bolo podanie (žaloba) odmietnuté napr. pre neoprávnenosť osoby alebo vylúčenie napádaného aktu zo súdneho prieskumu, takéto odmietnutie sa skúma primárne ako otázka správneho právneho posúdenia, čo platí aj pre tu posudzovanú vec (pozri v tomto smere rozhodnutie tunajšieho súdu sp. zn. 2 Asan 25/2019 z 30. septembra 2021, bod 37, alebo rozhodnutie sp. zn. 5 Svk 12/2023 z 22. júna 2023, bod 28).

38. Návrh sťažovateľa na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti vyhodnotil kasačný súd ako nedôvodný z povahy samotnej veci, nakoľko v zmysle § 447 ods. 1 SSP kasačný súd môže kasačnej sťažnosti priznať odkladný účinok iba v prípade, ak by právnymi následkami napadnutého rozhodnutia správneho súdu hrozila závažná ujma a priznanie odkladného účinku nie je v rozpore s verejným záujmom. Vzhľadom na to, že správny súd žalobu opomenutého účastníka odmietol, jeho rozhodnutím nemohol byť navodený taký právny stav pokračovaním, ktorého by mohli hroziť následky závažnej ujmy, resp. účinky ktorého by mohli byť pozastavené.

39. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodne v ďalšom konaní správny súd (§ 467 ods. 3 SSP).

40. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.